

Raport z realizacji
„Programu Ochrony Środowiska
dla Gminy Raszyn”
za lata 2010 – 2013

Zamawiający:

Gmina Raszyn
Urząd Gminy Raszyn
ul. Szkolna 2a
05 – 090 Raszyn

Wykonawca:

Green Key Joanna Masiota - Tomaszewska
ul. Nowy Świat 10a/15
60 - 583 Poznań
www.greenkey.pl

Raport z realizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Raszyn” za lata 2010 - 2013

Właściciel Firmy

mgr Joanna Masiota - Tomaszewska

Kierownik projektu:

mgr Joanna Walkowiak

Autorzy opracowania:

mgr Joanna Walkowiak
Monika Krajniak

Kwiecień, 2015 r.

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP	4
2. OCENA REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ Z ZAKRESU PLANU OPERACYJNEGO PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA W OKRESIE OD STYCZNIA 2010 R. DO GRUDNIA 2013 R.	6
2.1. <i>Realizacja celu I Poprawa i ochrona jakości wód powierzchniowych i podziemnych na terenie Gminy Raszyn oraz Cel VIII oszczędne gospodarowanie zasobami wody</i>6
2.2. <i>Realizacja celu II uporządkowanie gospodarki odpadami na terenie Gminy Raszyn</i>11
2.3. <i>Realizacja celu III poprawa jakości powietrza atmosferycznego i ochrona przed hałasem komunikacyjnym, zwłaszcza na obszarach gęstej zabudowy mieszkaniowej na terenie Gminy Raszyn</i>	12
2.4. <i>Realizacja celu IV Ochrona ludności przed oddziaływaniem promieniowania elektromagnetycznego</i>	17
2.5. <i>Realizacja celu V zapobieganie poważnym awariom i zagrożeniom naturalnym środowiska oraz eliminacja i minimalizacja ich skutków w razie ich wystąpienia</i>	17
2.6. <i>Realizacja celu VI ochrona i rozwój walorów przyrodniczych na terenie Gminy Raszyn oraz celu VII ochrona obszarów i obiektów przyrodniczo cennych na terenie Gminy Raszyn</i>	19
2.7. <i>Realizacja celu IX rozpoznanie możliwości i wykorzystania odnawialnych źródeł energii na terenie Gminy Raszyn</i>	19
2.8. <i>Realizacja celu X rozwój edukacji ekologicznej</i>	20
2.9. <i>Realizacja celu XI Wprowadzenie zarządzania środowiskowego</i>	22
3. OCENA REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA NA PODSTAWIE WSKAŹNIKÓW MONITOROWANIA PROGRAMU	24
4. PODSUMOWANIE I WNIOSKI	31
SPIS TABEL	35
WYKORZYSTANE MATERIAŁY I OPRACOWANIA	35

1. WSTĘP

Niniejszy Raport odnosi się do opracowanego w 2007 roku „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Raszyn na lata 2007 – 2015”.

„Programu Ochrony Środowiska” został aktualizowany w 2011 r. (uchwała Nr V/32/11 Rady Gminy Raszyn z dnia 24 lutego 2011 r. w sprawie przyjęcia Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Raszyn na lata 2010 – 2013 z perspektywą do 2017 r.).

Zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2013 poz. 1232 ze zm.) organ wykonawczy Gminy sporządza co dwa lata raport z realizacji programu ochrony środowiska (zwany dalej Raportem), który przedstawia Radzie Gminy Raszyn.

Niniejszy dokument stanowi realizację obowiązku, o którym mowa powyżej.

Zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2013 poz. 1235, art. 25), Wójt Gminy Raszyn ma obowiązek zamieścić w Biuletynie Informacji Publicznej opracowany Raport z realizacji Programu ochrony środowiska, tak aby każdy mieszkaniec mógł zweryfikować stopień realizacji zamierzeń Gminy w zakresie ochrony środowiska.

Ustawodawca nie określił, jaką formę powinien posiadać Raport z realizacji Programu i jakie elementy mają składać się na jego zawartość. Nie zostały opracowane ogólne wytyczne opracowania Raportu, umożliwiające zachowanie układu treści i sposobu przedstawienia rezultatów z realizacji zadań ujętych w Programie Ochrony Środowiska obowiązujące we wszystkich jednostkach samorządu terytorialnego w Polsce. Ustawodawca nie zdyscyplinował również samorządów do przestrzegania określonych terminów, w których – od momentu przyjęcia uchwałą Programu Ochrony Środowiska – powinien być przedstawiony Raport z jego realizacji.

Zakres niezbędnych informacji jakie powinien zawierać Raport powinien odpowiadać treści przyjętego POŚ. W Raporcie należy zatem przedstawić postępy z realizacji każdego z zadań zapisanych w Programie lub wyjaśnić powody zaniechania działań lub ewentualnych opóźnień. Porównanie uzyskanego obrazu ze stanem polityki ochrony środowiska opisanym w Programie Ochrony Środowiska powinno dać odpowiedź na pytanie, w jakim stopniu udało się zrealizować przedsięwzięcia przyjęte w Programie. Chodzi tu o wszystkie zadania zapisane w POŚ, te realizowane bezpośrednio przez samorząd gminy, jak i wszystkie inne podmioty działające w zakresie ochrony środowiska na ich terenie. Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska powinien, przede wszystkim, zawierać informacje o wykonaniu jakościowym i ilościowym celów oraz zadań postawionych w Programie. Ponadto w Raporcie można umieścić także inne informacje, które gmina uważa za istotne dla rozwoju systemu działań w zakresie ochrony środowiska na swoim terenie, a które nie wynikają z obecnie obowiązującego Programu ochrony środowiska.

Raport jest zatem próbą weryfikacji i wstępnej oceny wykonania tego, co zostało zapisane w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Raszyn, a co zostało zrealizowane w latach 2010 – 2013.

W Programie na tle głównych dziedzin rozwoju i związanych z nimi kierunków presji na środowisko oraz na podstawie diagnozy i prognozy stanu środowiska, a także uwarunkowań polityki ekologicznej sformułowano cele i kierunki działań ekologicznych.

W niniejszym Raporcie zostały przedstawione zadania i przedsięwzięcia, które były zrealizowane lub rozpoczęte w ramach obowiązującego w latach 2010 - 2013 Programu

Ochrony Środowiska, w okresie od 1 stycznia 2010 r. do 31 grudnia 2013 r. Przedsięwzięcia i zadania ujęte zostały w Raporcie w grupach zgodnych z celami określonymi w POŚ:

1. Cel I Poprawa i ochrona jakości wód powierzchniowych i podziemnych na terenie Gminy Raszyn,
2. Cel II Uporządkowanie gospodarki odpadami na terenie Gminy Raszyn,
3. Cel III Poprawa jakości powietrza atmosferycznego i ochrona przed hałasem komunikacyjnym, zwłaszcza na obszarach gęstej zabudowy mieszkaniowej na terenie Gminy Raszyn,
4. Cel IV Ochrona ludności przed oddziaływaniem promieniowania elektromagnetycznego,
5. Cel V Zapobieganie poważnym awariom i zagrożeniom naturalnym środowiska oraz eliminacja i minimalizacja ich skutków w razie ich wystąpienia,
6. Cel VI Ochrona i rozwój walorów przyrodniczych na terenie Gminy Raszyn,
7. Cel VII Ochrona obszarów i obiektów przyrodniczo cennych na terenie Gminy Raszyn,
8. Cel VIII Oszczędne gospodarowanie zasobami wody,
9. Cel IX Rozpoznanie możliwości i wykorzystania odnawialnych źródeł energii na terenie Gminy Raszyn,
10. Cel X Rozwój edukacji ekologicznej,
11. Cel XI Wprowadzenie zarządzania środowiskowego.

Raport został opracowany głównie na podstawie danych i informacji uzyskanych z Urzędu Gminy Raszyn. W szczególności podstawą sporządzenia Raportu z realizacji Programu ochrony środowiska za lata 2010 - 2013 były:

- sprawozdania z wykonania budżetu Gminy Raszyn za lata 2010, 2011, 2012, 2013,
- sprawozdania statystyczne przekazywane do GUS - SG-01 gospodarka mieszkaniowa i komunalna za lata 2010, 2011, 2012, 2013,
- uchwały, postanowienia, pozwolenia, decyzje, porozumienia,
- dane pochodzące od podmiotów działających na terenie Gminy Raszyn,
- dane statystyczne pochodzące z Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego.

2. OCENA REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ Z ZAKRESU PLANU OPERACYJNEGO PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA W OKRESIE OD STYCZNIA 2010 R. DO GRUDNIA 2013 R.

2.1. Realizacja celu I *Poprawa i ochrona jakości wód powierzchniowych i podziemnych na terenie Gminy Raszyn oraz Cel VIII oszczędne gospodarowanie zasobami wody*

Ochrona wód jest jednym z ważniejszych celów, ze względu na wyczerpalność zasobów wodnych. W celu ochrony zasobów wodnych należy zadbać o zaspokojenie potrzeb mieszkańców i dostarczenie im odpowiedniej ilości oraz jakości wody pitnej przy jednoczesnym wzroście świadomości mieszkańców w celu zmniejszenia zużycia wody w gospodarstwach domowych i przedsiębiorstwach. Działania te możliwe są dzięki modernizacji infrastruktury technicznej odpowiedzialnej za dostarczanie i oczyszczanie wód oraz przeciwdziałania zanieczyszczeniu wód powierzchniowych i podziemnych.

Tabela 1. Działania zrealizowane na terenie Gminy Raszyn w latach 2010 – 2013 w ramach realizacji celu I i VIII Programu Ochrony

L.p.	Rodzaj działań	Koszty [zł]
Rok 2010		
1.	Budowa wodociągów w Sękocinie Starym, ul. Krańcowej w Raszynie, ul. Malinowej w Rybiu, projekt wodociągu w Laszczkach	1 118 300,74
2.	Budowa kanalizacji sanitarnej w ul. Rubinowej	131 724,62
3.	Budowa kanalizacji sanitarnej w ulicach: Działkowa, Sienkiewicza, Bukietowa i Bratkowa na Rybiu oraz ul. Krańcowa w Raszynie w ramach Projektu PIOS	258 985,46
4.	Projekt i wykonanie odwodnienia w ul. Słonecznej w Raszynie	b.d.
5.	Modernizacja sieci kanalizacji deszczowej w rejonie ul. Warszawskiej w Dawidach	b.d.
6.	Przykrycie rowu opaczewskiego na ulicach Jeziorna – Stawowa, Łakowa – Własna	30 500,00
7.	Projekt odwodnienia terenów zagrożonych podtopieniem oraz wykonanie modernizacji Stacji Uzdatniania Wody przy ul. Unii Europejskiej	812 634,68
8.	Rozbudowa wodociągu Janki (strona zachodnia ul. Mszczonowska, ul. Wichrowa)	0,00
9.	Rozbudowa wodociągu strona wschodnia i zachodnia Al. Krakowskiej – Sękocin – Janki, Słomin	169 892,26
10.	Rozbudowa wodociągu Raszyn – Rybie (ul. Na Skraju, Krańcowa, Malinowa)	72 102,00
11.	Rozbudowa wodociągu Falenty Nowe	0,00
12.	Rozbudowa wodociągu Laszczki	63 671,80
13.	Rozbudowa wodociągu w Nowych Grocholicach (Jesienna, Mierzwińskiego)	0,00
14.	Rozbudowa wodociągu Jaworowa (Baśniowa, Błękitna)	0,00

L.p.	Rodzaj działań	Koszty [zł]
15.	Projekt – Uporządkowanie gospodarki wodno – ściekowej w Gminie Raszyn w tym: <ul style="list-style-type: none"> - Nowe Grocholice: Pruszkowska, Popularna, Dworkowa, kan. san. Raszyn, Rybie, Nowe Grocholice, Sienkiewicza, Partyzantów, Moniuszki, Sikorskiego, Mierzwińskiego, Piastowska, Opaczewska, Księżycowa - Rybie: Działkowa, Sienkiewicza, Bukietowa, Bratkowa, - Raszyn: Krańcowa 	2 595 190,53
16.	Kanalizacja sanitarna poza w.w. projektem w tym: <ul style="list-style-type: none"> - Projekt kanalizacji sanitarnej (Raszyn, Rybie, Nowe Grocholice) - Rybie ul. Żytnia cz. II, Malinowa - Rybie ul. Zakole i Malwy, - Projekty kanalizacji sanitarnej dla wsi Puchały i Wypędy, - Ul. Rubinowa cz. 2 we wsi Jaworowa 	820 182,62
17.	Wodociągowanie i sanitacja wsi Sołectwo Janki, w tym doprojektowanie oraz wykonanie sieci wodociągowej po wschodniej stronie Al. Krakowskiej w Jankach oraz dofinansowanie projektów przyłączy do sieci wodociągowej dla mieszkańców Janek po wschodniej stronie Al. Krakowskiej.	12 066,00
18.	Opracowanie dokumentacji projektowej odwodnienia terenu w pobliżu stawu w Jaworowej	11 956,00
19.	Projekt usprawnienia kanalizacji deszczowej dla osiedla (ul. Poniatowskiego i ul. Stadionowa)	8 540,00
20.	Rewitalizacja Raszynki	56 443,79
Rok 2011		
21.	Modernizacja SUW przy ul. Unii Europejskiej	475 481,87
22.	Budowa wodociągów w tym: w: Laszczkach, przewodu wodociągowego pod dnem Kanału Oraczewskiego na odcinkach ul. Stawowa – Jeziorna i ul. Łąkowa – Własna; w ul. Jesiennej w Nowych Grocholicach	827 817,30
23.	Budowa kanalizacji sanitarnej w ul. Żytniej na Rybiu	319 970,75
24.	Odwodnienie stawu w Jaworowej	235 819,81
25.	Rozbudowa sieci wodociągowej w ul. Jaworowej, w Drodze Hrabskiej w Falentach Nowych	40 085,70
26.	Rozbudowa sieci wodociągowej w ul. Szlacheckiej wraz z ulicami przyległymi w Dawidach Bankowych	32 490,46
27.	Rozbudowa kanalizacji sanitarnej w ul. Szlacheckiej, Hetmańskiej i Ułańskiej w Dawidach Bankowych	25 640,00
28.	Rozbudowa kanalizacji sanitarnej w Puchałach i Wypędach (koncepcja)	7 380,00
29.	Wykonanie koncepcji rozwoju sieci kanalizacji deszczowej na terenie wsi Dawidy, Dawidy Bankowe, Łady i Falenty	59 040,00
30.	Budowa wodociągu w ulicy Basniowej w Jaworowej	b.d.
31.	Wykonanie przyłączy kanalizacyjnych i studzienek	b.d.
32.	Projekt sieci wodociągowej w ul. Mszczonowskiej i Wichrowej	b.d.
33.	Przykrycie Rowu Opaczewskiego na odcinku Własna – Łąkowa	334 689,97
34.	Przykrycie Rowu Opaczewskiego na odcinku Jeziorna - Stawowa	504 609,66
35.	Projekt systemu odprowadzania wód opadowych z obszarów dróg na terenie Gminy Raszyn	b.d.

L.p.	Rodzaj działań	Koszty [zł]
Rok 2012		
36.	Rozbudowa wodociągu Janki (strona zachodnia i wschodnia ul. Mszczonowska, ul. Wichrowa)	66 000,00
37.	Rozbudowa wodociągu strona wschodnia i zachodnia Al. Krakowskiej – Sękocin – Janki, Słomin (projekt ul. Cyprysowej)	45 000,00
38.	Rozbudowa wodociągu Falenty Nowe	100 000,00
39.	Rozbudowa wodociąg Jaworowa (Baśniowa, Błękitna)	25 000,00
30.	Projekt wodociągu w ul. Hetmańskiej, Szlacheckiej i Ułańskiej w Dawidach Bankowych oraz ulicy przyległej do ul. Długiej w Ładach	50 000,00
41.	Projekty uzupełniające i wykonanie wodociągów na terenie Gminy Raszyn (w szczególności ul. Jaworskiego)	40 000,00
42.	Projekt odwodnienia ul. Sękocińskiej w Sękocinie Starym	43 500,00
43.	Projekt odwodnienia ul. Starzyńskiego w Dawidach i Dawidach Bankowych	32 000,00
44.	Projekt odwodnienia ul. Granicznej (Janki, Sękocin Stary, Sękocin Nowy)	45 000,00
45.	Projekt odwodnienia ul. Długiej (Podolszyn Nowy, Łady, Dawidy Bankowe)	26 000,00
46.	Projekt odwodnienia ul. Willowej i ul. Falenckiej (Falenty Nowe i Falenty)	32 000,00
47.	Projekt odwodnienia ul. Warszawskiej we wsi Jaworowa	15 000,00
48.	Projekt odwodnienia ul. Raszyńskiej na odcinku od ul. Malwy do ciekłu spod Palucha	1 000,00
49.	Projekt – Uporządkowanie gospodarki wodno – ściekowej w Gminie Raszyn	11 762 970,00
50.	Studium wykonalności II fazy projektu uporządkowania gospodarki wodno – ściekowej wraz z załącznikami i wnioskiem aplikacyjnym	150 000,00
51.	Realizacja II fazy uporządkowania gospodarki wodno – ściekowej w Gminie Raszyn – Dawidy, Dawidy Bankowe (ul. Warszawska i ul. Starzyńskiego wraz z ulicami przyległymi)	4 500 000,00
52.	Projekt i wykonanie studzienek i przyłączy kanalizacji na odcinkach od sieci kanalizacyjnej do studzienki we wsiach: Falenty, Dawidy Bankowe i Łady oraz w ul. Na Skraju w miejscowości Raszyn i Rybie	1 024 000,00
53.	Projekty kanalizacji sanitarnej (Raszyn, Rybie, Nowe Grocholice, Jaworowa)	60 000,00
54.	Projekty kanalizacji sanitarnej dla wsi Puchały i Wypędy	100 000,00
55.	Projekty kanalizacji sanitarnej na terenie miejscowości: Laszczki, Słomin, Sękocin Stary, Podolszyn Nowy, Łady, Falenty oraz przyległe drogi przy ul. Długiej, Dawidy, Dawidy Bankowe)	10 000,00
56.	Projekt i wykonanie kanalizacji sanitarnej w ul. Magnolii	10 000,00
57.	Projekt i wykonanie kanalizacji sanitarnej w ul. Kasztanowej na Rybiu	100 000,00
58.	Projekty i wykonanie odwodnienia terenów w szczególności ul. Miklaszewskiego z odprowadzeniem do Raszynki; Dworkowej, Magnolii, Rozbrat, terenu Przedszkola w Falentach, przepustu pod ul. Mszczonowską oraz Słomina a także Dawidy, Dawidy Bankowe, Falenty Nowe i Falenty Duże, Janki, Łady, Raszyn, Sękocin Stary, Wypędy i Słomin oraz ul. Grocholskiego i Opackiego w Falentach	920 794,00

L.p.	Rodzaj działań	Koszty [zł]
	i ul. Przesmyk na Rybiu oraz koncepcji zbiornika retencyjnego i kanał ulgi dla kanału Załuskiego w miejscowości Rybie i Jaworowa	
59.	Zakup urządzenia do monitoringu sieci kanalizacji deszczowej	25 000,00
Rok 2013		
60.	Rozbudowa wodociągu Janki (strona zachodnia i wschodnia ul. Mszczonowska, ul. Wichrowa)	211,40
61.	Rozbudowa wodociągu strona wschodnia i zachodnia Al. Krakowskiej – Sękocin – Janki, Słomin (projekt ul. Cyprysowej)	69 738,88
62.	Rozbudowa wodociąg Falenty Nowe, w szczególności ul. Symptyczna	33 128,78
63.	Rozbudowa wodociąg Jaworowa (Błękitna, Promyka)	4 059,00
64.	Projekt i wykonanie wodociągu w ul. Hetmańskiej, Szlacheckiej, Ułańskiej i ulicy bocznej od ul. Jutrzenki w Dawidach Bankowych oraz ulicy przyległej do ul. Długiej (ul. Lawendowej) w Ładach	30 144,31
65.	Projekty uzupełniające i wykonanie wodociągów na terenie Gminy Raszyn w szczególności ul. Jaworskiego i ul. Złota w Podolszynie N.	125 225,66
66.	Projekt odwodnienia ul. Sękocińskiej w Sękocinie Starym	0,00
67.	Projekt odwodnienia ul. Starzyńskiego w Dawidach i Dawidach Bankowych	0,00
68.	Projekt i wykonanie odwodnienia ul. Granicznej (Janki, Sękocin Stary, Sękocin Nowy)	5 904,00
69.	Projekt odwodnienia ul. Długiej (Podolszyn Nowy, Łady, Dawidy Bankowe)	25 595,00
70.	Projekt odwodnienia ul. Willowej i ul. Falenckiej (Falenty Nowe i Falenty Duże)	0,00
71.	Projekt odwodnienia na ul. Warszawskiej we wsi Jaworowa	6 150,00
72.	Projekt odwodnienia ul. Raszyńskiej na odcinku od ul. Malwy do cieku spod Palucha	10 393,50
73.	Projekt odwodnienia ul. Rumianej w pasie drogi powiatowej – ul. Warszawska	0,00
74.	Projekt i wykonanie studzienek i przyłączy kanalizacji na odcinkach od sieci kanalizacyjnej do studzienki we wsiach	11 981,81
75.	Projekt kanalizacji sanitarnej (Raszyn, Rybie, Nowe Grocholice, Jaworowa)	31 368,46
76.	Projekty kanalizacji sanitarnej dla wsi Puchały i Wypędy	87 650,37
77.	Projekt i wykonanie kanalizacji sanitarnej na terenie miejscowości: Laszczki, Słomin, Sękocin Stary, Podolszyn Nowy, Łady, Falenty oraz przyległe drogi przy ul. Długiej, Dawidy, Dawidy Bankowe, Falenty Duże i Falenty Nowe)	252 649,29
78.	Projekt i wykonanie kanalizacji sanitarnej w ul. Magnolii	14 340,00
79.	Projekt i wykonanie kanalizacji sanitarnej w ul. Promyka w Jaworowej	5 043,00
80.	Kanalizacja sanitarna w ul. Kasztanowej	4 629,76
81.	Projekt i wykonanie kanalizacji sanitarnej w ul. Baśniowej w Jaworowej	3 690,00
82.	Projekt – Uporządkowanie gospodarki wodno – ściekowej w Gminie Raszyn – Faza I	2 310 693,97
83.	Realizacja II fazy uporządkowania gospodarki wodno – ściekowej w Gminie Raszyn – Dawidy, Dawidy	3 414 143,41

L.p.	Rodzaj działań	Koszty [zł]
	Bankowe (ul. Warszawska i ul. Starzyńskiego wraz z ulicami przyległymi)	
84.	Realizacja III fazy uporządkowania gospodarki wodno – ściekowej w Gminie Raszyn	492 969,73
85.	Uporządkowanie gospodarki wodno – ściekowej w Gminie Raszyn – Faza IV	298 195,69
86.	Projekty i wykonanie odwodnienia terenów w szczególności ul. Miklaszewskiego z odprowadzeniem do Raszynki, ul. Grocholickej, ul. Dworkowej, przepustu pod ul. Mszczonowską oraz Słomina a także Dawidy, Dawidy Bankowe, Falenty Nowe i Falenty Duże	1 320 008,00
87.	Projekt i wykonanie odwodnienia ul. Działkowej, Przelotowej i dwóch ulic bez nazwy w Jankach	0,00
88.	Rozbudowa wodociągu w ul. Złotej	12 792,16
89.	Projekt odwodnienia ul. Długiej	25 595,00
90.	Projekt odwodnienia ul. Raszyńskiej od ul. Malwy do cieku spod Palucha	10 393,50
91.	Projekt kanalizacji sanitarnej ul. Błękitna i ul. Zamkowa	39 114,00
92.	Projekt odwodnienia ul. Szlacheckiej	14 924,24
93.	Projekt i wykonanie odwodnienia w ul. Grocholickej	237 304,90
Uchwały, decyzje, strategiczne dokumentacje podjęte w ramach realizacji celu I poprawa i ochrona jakości wód powierzchniowych i podziemnych oraz celu VIII oszczędne gospodarowanie zasobami wody		
2011 r.	Uchwała Nr V/32/11 Rady Gminy Raszyn z dnia 24 lutego 2011 r. w sprawie przyjęcia Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Raszyn na lata 2010-2013 z perspektywą do 2017 r.	
2013 r.	Uchwała Nr XXXVI/415/13 Rady Gminy Raszyn z dnia 29 maja 2013 roku w sprawie przystąpienia Gminy Raszyn do projektu w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, Priorytet I - Gospodarka wodno-ściekowa, działanie 1.1 Gospodarka wodno-ściekowa	
2013 r.	Decyzja w sprawie zaprojektowania i wykonania sieci kanalizacji sanitarnej i wodociągowej oraz wykonanie sieci wodociągowej na terenie gminy Raszyn z podziałem na zadania ZP. 271. PN. 74. 2013	
2013 r.	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej wraz z przykanalikami w ul. Warszawskiej, Grudzi oraz 2 sięgaczach ul. Warszawskiej we wsi Dawid, gmina Raszyn ZP.271. 97.2013.DC dot. ZP. 271. PN. 16.2013	
2013 r.	Wykonania sieci wodociągowej w ulicach Lee Marvina oraz Podleśnej z włączeniem do istniejącej sieci wodociągowej w ulicy Olchowej i Wiklinowej w Sękocinie Stary, gm. Raszyn ZP. 271. PN. 24. 2013	
2013 r.	Świadczenie usługi polegającej na konserwacji i inspekcji TV kanalizacji deszczowej na terenie Gminy Raszyn ZP. 271. PN. 33. 2013	
2013 r.	Postępowanie o zamówienie publiczne prowadzone w trybie przetargu nieograniczonego na „Budowę sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy Raszyn” ZP. 271. 268. 2013. DC dot. ZP. 271. PN. 48. 2013	
2013 r.	Uporządkowanie gospodarki wodno – ściekowej na terenie Gminy Raszyn – Budowa sieci kanalizacji sanitarnej i wodociągowej w miejscowościach Dawidy Bankowe oraz Łady z podziałem na zadania. ZP. 271. 143. 2013. DC dot. ZP. 271. PN. 20. 2013	
2013 r.	Wykonanie sieci wodociągowej w ulicach LEE Marvina oraz Podleśnej z włączeniem do istniejącej sieci wodociągowej w ulicy Olchowej o Wiklinowej w Sękocinie Starym, gm. Raszyn ZP. 271. PN. 24. 2013	
Pozostałe jednostki		
WIOŚ co roku wykonuje pomiary monitoringowe jakości wód powierzchniowych i podziemnych,		

L.p.	Rodzaj działań	Koszty [zł]
a wyniki badań są publikowane w raportach o stanie środowiska przyrodniczego województwa mazowieckiego. WIOŚ sprawuje kontrolę nad stanem jakości wód, co pozwala wychwytywać zanieczyszczenia dostające się do środowiska.		

Zródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu Gminy Raszyn za lata 2010 – 2013

2.2. Realizacja celu II uporządkowanie gospodarki odpadami na terenie Gminy Raszyn

Celem nadrzędnym polityki ekologicznej państwa w zakresie gospodarowania odpadami jest przede wszystkim zapobieganie powstawaniu odpadów, ich odzysk oraz unieszkodliwienie. Zgodnie z art. 5 i 6 ustawy o odpadach powstawanie odpadów powinno być eliminowane lub ograniczone przez wytwarzających odpady niezależnie od stopnia uciążliwości bądź zagrożeń dla życia lub zdrowia ludzi oraz dla środowiska, a także od ich ilości lub miejsca powstawania. W celu realizacji tych postanowień wprowadza się selektywną zbiórkę odpadów, minimalizację powstawania odpadów, zapewnienie odzysku i recyklingu odpadów oraz składowanie odpadów, których ze względów ekonomicznych lub technologicznych nie da się przetworzyć.

Tabela 2. Działania zrealizowane na terenie Gminy Raszyn w latach 2010 – 2013 w ramach realizacji celu II Programu Ochrony Środowiska

L.p.	Rodzaj działań	Koszty [zł]
Rok 2010		
1.	Akcja sprzątanie „GABARYTÓW” dużymi kontenerami	4 880,00
2.	Zakup małych koszy ulicznych	4 500,00
3.	Wywóz śmieci z małych koszy ulicznych,	2 000,00
4.	Zakup koszy na psie odchody oraz zestawów higienicznych dla zwierząt	6 000,00
Rok 2013		
5.	Oczyszczanie miast i wsi	756,00
6.	Zorganizowanie wiosennych porządków, w tym wynajęcie kontenerów	756,00
7.	Utrzymanie porządku na terenie placu zabaw i w ciągach pieszych oraz zakup materiałów i wyposażenia	7 537,95
8.	Sprzątanie placu zabaw przy ul. Jesiennej	5 553,00
9.	Zakup koszy ulicznych	1 476,00
Uchwały, decyzje, strategiczne dokumentacje podjęte w ramach realizacji celu II uporządkowanie gospodarki odpadami		
2010 r.	Uchwała Nr V/33/11 Rady Gminy Raszyn z dnia 24 lutego 2011 r. w sprawie przyjęcia Aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami dla Gminy Raszyn na lata 2010-2013 z perspektywą do 2017 roku	
2011 r.	Uchwała Nr V/32/11 Rady Gminy Raszyn z dnia 24 lutego 2011 r. w sprawie przyjęcia Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Raszyn na lata 2010-2013 z perspektywą do 2017 r.	
2012 r.	Uchwała nr XXIX/365/2012 Rady Gminy Raszyn z dnia 17 grudnia 2012 roku w sprawie wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właściciela nieruchomości zamieszkałej	
2012 r.	Uchwała nr XXIX/363/2012 Rady Gminy Raszyn z dnia 17 grudnia 2012 roku w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki opłaty	
2013 r.	Uchwała Nr XXXV/409/13 Rady Gminy Raszyn z dnia 25 kwietnia 2013 roku w sprawie Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Raszyn	
2013 r.	Uchwała Nr XXXV/410/13 Rady Gminy Raszyn z dnia 25 kwietnia 2013 roku w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych i zagospodarowania tych odpadów;	
2013 r.	Uchwała Nr XXXIV/398/13 Rady Gminy Raszyn z dnia 21 marca 2013 roku w sprawie	

Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Raszyn

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu Gminy Raszyn za lata 2010–2013

2.3. Realizacja celu III poprawa jakości powietrza atmosferycznego i ochrona przed hałasem komunikacyjnym, zwłaszcza na obszarach gęstej zabudowy mieszkaniowej na terenie Gminy Raszyn

Cel poprawa jakości powietrza atmosferycznego jest realizowany na bieżąco. Co roku podejmowane są działania mające na celu ograniczenie emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych i komunalnych. W związku z tym konieczna jest dalsza realizacja inwestycji oraz zadań organizacyjnych w celu realizacji ochrony powietrza.

Powyższe działania wpisują się także w realizację celu zmniejszenie zagrożenia emisją hałasu dla mieszkańców, przede wszystkim pochodzącą ze źródeł komunikacyjnych. Cel ten jest realizowany na bieżąco, nie tylko przez Gminę, ale także przez zarządców dróg, konieczna jest ciągła realizacja zadań.

Działania w zakresie ochrony powietrza i klimatu akustycznego są zawierane w uchwalanych MPZP. Gmina prowadzi politykę przestrzenną pozwalającą na zróżnicowanie lokalizacji obiektów w zależności od ich uciążliwości.

W realizacji powyższych celów dużą rolę odgrywają także decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach, dla tych aspektów określa się w decyzjach konkretne rozwiązania mające na celu ochronę powietrza jak i zapewnienie odpowiedniego klimatu akustycznego. Działania te w szczególności dotyczą:

- obowiązku kontroli sprzętu zmechanizowanego pod względem sprawności technicznej i bezpieczeństwa użytkownika,
- obowiązku wykonywania prac z należytą starannością, zgodnie z obowiązującymi przepisami, normami technicznymi, standardami sztuki budowlanej, etyką zawodową,
- prowadzenia starannej i regularnej konserwacji maszyn i środków transportu wewnętrznego oraz pojazdów samochodowych,
- ograniczenia pracy sprzętu budowlanego i dostaw materiałów budowlanych jedynie do pory dziennej,
- minimalizowania pylenia przy transporcie materiałów poprzez zastosowanie plandek i utrzymywanie dróg dojazdowych w czystości,
- izolacji akustycznej pomieszczeń,
- nasadzenia i utrzymanie zieleni wysokiej,
- zastosowania cichych, gładkich nawierzchni w ciągach komunikacyjnych.

Zaznaczyć należy, że decyzje zawierają także pozostałe obowiązki związane z odpadami, ochroną gruntu i wód, zieleni itd. W głównej mierze nastawione są one na realizację innych celów, jednak zawierają także zapisy dotyczące powietrza i klimatu akustycznego, które zapewniają odpowiednie prowadzenie prac i funkcjonowanie inwestycji.

Tabela 3. Działania zrealizowane na terenie Gminy Raszyn w latach 2010 – 2013 w ramach realizacji celu III Programu Ochrony Środowiska

Rodzaj działań	Opis podejmowanych działań	Koszty [zł]
Rok 2010		
Ograniczenie emisji zanieczyszczeń	Przebudowa ul. Lotniczej wraz ze skrzyżowaniem z ul. Sportową	1 222 573,81
	Projekt i wykonanie drogi serwisowej w Jankach	194 596,10

komunikacyjnych	po zach. Stronie Al. Krakowskiej	
	Modernizacja ul. Szkolnej od ul. Lotniczej do Poniatowskiego z parkingami przy ul. Poniatowskiego i dokończenie ul. Dąbrowskiego	769 422,12
	Modernizacja ul. Południowej	448 614,95
	Projekt ul. Ceramicznej, Kasztanowej, Łagodnej, Wesolej, Brzoskwiniowej i Stokrotki na Rybiu	193 980,00
	Przebudowa ul. 19 – Kwietnia we wsi Rybie	b.d.
	Budowa ul. Własnej (N. Grocholice) do ul. Błotnej	b.d.
	Budowa ul. Ceramicznej	b.d.
	Projekt dróg gminnych: Własnej w Nowych Grocholicach, Zacisze, Sportowa i Godebskiego w Raszynie, Pogodnej w Rybiu	60 000,00
	Zakup wyposażenia, usług oraz modernizacja lokalnego transportu zbiorowego	1 737 953,67
	Drogi publiczne gminne (zakup usług remontowych, materiałów i wyposażenia)	6 918 972,79
	Projekt drogi serwisowej w po wschodniej stronie Al. Krakowskiej (od ul. Kościuszki do ul. Na Skraju)	170 190,00
	Modernizacja zatok autobusowych w ul. Warszawskiej w Dawidach	0,00
	Przebudowa skrzyżowania drogi gminnej (ul. Lotnicza) z drogą powiatową nr 3121 (Sportowa/Raszyńska) w ramach zadania Przebudowa ul. Lotniczej wraz z przebudową skrzyżowania drogi gminnej ul. Lotniczej z drogą powiatową Nr 3121 (ul. Sportowa/ Raszyńska).	775 590,22
	Projekty budowlane: ul. Brzoskwiniowa, Stokrotni, Ceramiczna, Kasztanowa, Przygodowa, Rzepichy i Sienkiewicza na Rybiu, ul. Fantazyjna w Jaworowej, Sportowa od Al. Krakowskiej do ul. Trakt Grocholicki, ciąg ulic od Al. Krakowskiej do ul. Godebskiego, ul. Zacisze i ul. Mickiewicza i Szkolna w Raszynie, ul. Waryńskiego i ul. Własna w Nowych Grocholicach, most dla ruchu pieszych przez rzekę Raszynkę na wysokości ujścia Rowu Opaczewskiego oraz rów Opaczewski na ul. Jeziorna – Stawowa i Łąkowa – Własna, Szlachecka z drogami osiedla Betherówka w Dawidach Bankowcych, Złote Łany w Dawidach, ul. Podleśna w Sękocinie oraz rozliczenie wcześniej wykonanych projektów ul. Wesola, Łagodna, Olszowa	297 436,00
	Budowa ul. Pogodna/Rybie	205 033,20
	Przebudowa ul. 19 Kwietnia we wsi Rybie	1 299 976,83
	Przebudowa ul. Lotniczej w Raszynie w ramach zadania Przebudowa ul. Lotniczej wraz z przebudową skrzyżowania drogi gminnej ul. Lotniczej z drogą powiatową Nr 3121 (ul. Sportowa) we wsi Raszyn	444 983,59
	Modernizacja ul. Szkolnej od ul. Lotniczej do Poniatowskiego z parkingami przy ul. Poniatowskiego i dokończenie ul. Dąbrowskiego	769 422,12
	Modernizacja ul. Południowej (rozliczenie).	448 614,95
	Budowa ul. Własnej (Nowe Grocholice) do ul. Błotnej	22 570,00

Budowa ul. Ceramicznej	302 681,67
Budowa ul. Lotniczej na odcinku Wesoła - Kościuszki	0,00
Budowa skrzyżowania ul. Sportowej (powiatowej) z ul. Lotniczą (gminną)	775 590,22
Modernizacja zatok autobusowych przy ul. Warszawskiej w Dawidach	0,00
Zakup wyposażenia, usług oraz modernizacja lokalnego transportu zbiorowego	2 690 501,63
Zakup materiałów, wyposażenia oraz usług remontowych dla dróg gminnych	6 918 972,79
Zakup sprzętu do zimowego utrzymania dróg (pług, rozsiewacz i trójpunktowy układ zawieszenia)	320 172,74
Rok 2011	
Projekt drogi serwisowej po wschodniej stronie Al. Krakowskiej	71 000,00
Dofinansowanie do ZTM (Miasto St. Warszawa) komunikacji autobusowej na terenie Gminy	2 241 130,00
Budowa i przebudowa ul. Jesiennej w Nowych Grocholicach	651 162,64
Budowa i przebudowa ul. Przygodowej i Stokrotki na Rybiu	801 605,15
Budowa i przebudowa ul. Kasztanowej na Rybiu	1 085 909,71
Budowa i przebudowa ul. Pogodnej na Rybiu	293 836,31
Budowa i przebudowa ul. 19 – Kwietnia na Rybiu	1 743 578,48
Budowa i przebudowa ul. Własnej w Nowych Grocholicach	230 767,31
Budowa i przebudowa ul. Ceramicznej na Rybiu	32 817,98
Modernizacja zatoki autobusowej w ul. Warszawskiej w Dawidach	19 520,00
Modernizacja ciągu ulic: Sportowa – Trakt Grocholiński; Zacisze i Godebskiego w Raszynie; Spokojna, Środkowa, Polna, Bukietowa, Bratkowa, Okrężna, Rybna, Sienkiewicza, Rzepichy na Rybiu; Prusa, Dworkowa, Wolska, Jaworskiego w Raszynie	b.d.
Rok 2012	
Projekt ul. Dworkowej w pasie drogi powiatowej (ul. Pruszkowska)	1 500,00
Projekt i budowa (przebudowa) ulic: Sienkiewicza na Rybiu, Środkowa, Spokojna, Polna, Jaworskiego, Prusa, Dworkowa, Bukietowa, Bratkowa, Okrężna, Wolska, Rybna	3 980 000,00
Projekty budowlane: ul. Promyka w Jaworowej, ul. Wschodnia i Szkolna, ciąg ulic Godebskiego (od Al. Krakowskiej) – Zacisze – Waryńskiego w Raszynie, ul. 6 – Sierpnia i Wierzbowa we wsi Słomin, Szlachecka z drogami osiedla Betherówka w Dawidach Bankowych, ul. Podleśna w Sękocinie, Malwy, Żytnia, Olszowa od Wesolej do 19 – Kwietnia, Jutrzenki i ul. Bez nazwy (równoległej do Miklaszewskiego), Piastowska, Błotna, Grudzi (od ul. Droga Hrabka do ul. Warszawskiej), Graniczna, Popularna, Ukośna, Magnolii, Azalii, Wrzosowa, Kaczeńcowa, Żwirowa, Jesienna na zachód od ul. Waryńskiego, spacerowa, Rubinowa,	400 000,00

Piaskowa, akacyjowa, Kwiatowa, Spółdzielcza, Orzechowa, Wypoczynkowa, przykrycie kanału opaczewskiego od ul. Błotnej, Zielonej do ul. Kopernika, ul. Wspólna z odwodnieniem, ul. Opaczewska	
Budowa ul. Lotniczej na odcinku Wesoła – Kościuszki i przebudowa ul. Olszowej na odcinku od ul. Weosłej do ul. Na Skraju oraz projekty i budowa ul. Rzepichy i Nauczycielska	860 000,00
Projekt i budowa ciągu ulic Sportowa – Trakt Grocholicki na odcinku od ul. Godebskiego do ul. Waryńskiego wraz z wytyczeniem geodezyjnym	100 000,00
Projekt i wykonanie mostu w ul. Jaworowskiej w Falentach i w ul. Narożnej w Jaworowej	2 500,00
Projekt i wykonanie mostu w ul. Szlacheckiej	2 500,00
Rok 2013	
Projekt ul. Dworkowej w pasie drogi powiatowej (ul. Pruszkowa)	0,00
Projekt i budowa (przebudowa) ulic: Jaworskiego, Prusa, Dworkowa, Okrężna, Kasztanowa, Rzepichy	14 145,00
Projekty budowlane: ul. Promyka w Jaworowej, Szkolna, ciąg ulic Godebskiego (od Al. Krakowskiej) – Zacisze – Waryńskiego w Raszynie, ul. 6 – Sierpnia i Wierzbowa od Sarenki do szkoły we wsi Słomin oraz Szlachecka z drogami	102 599,27
Budowa ul. Lotniczej na odcinku Wesoła – Kościuszki, Nauczycielskiej, Wschodniej, Granicznej w Raszynie, przebudowa ul. Olszowej na odcinku Wesoła – Na Skraju	2 191 149,29
Projekt i budowa ciągu ulic Sportowa – Trakt Grocholicki na odcinku od ul. Godebskiego do ul. Waryńskiego wraz z wytyczeniem geodezyjnym i wykupem gruntu	34 160,00
Projekt i wykonanie mostu w ul. Jaworowej	0,00
Projekt i wykonanie przebudowy fragmentu ul. Róży w Falentach Dużych na potrzeby wykonania sygnalizacji świetlnej na skrzyżowaniu	143 210,61
Projekt budowy ul. Wspólnej	0,00
Projekt ul. Mierzywińskiego	0,00
Przebudowa dróg osiedla Betherówka i ul. Kmicica, Zagłoby, Lassoty, ul. Bez nazwy dz. 20/95, 20/67	398 794,00
Projekt budowy drogi lokalnej (docelowo drogi gminnej) na odcinku od przecięcia z drogą dojazdową DD – 20 do przecięcia z drogą lokalną DL - 25	0,00
Przebudowa ul. Środkowa (kontynuacja)	97 00,00
Budowa/przebudowa ul. Okrężna, Kasztanowa i Rzepichy	1 088 277,12
Projekt i budowa ul. Rzepichy	10 977,12
Przebudowa ul. Środkowej	9 600,00
Zakup sprzętu do zimowego utrzymania dróg (pług, rozsiewacz i trójpunktowy układ zawieszania)	193 359,22
Letnie oczyszczanie dróg gminnych	112 129,92

	Zakup materiałów, wyposażenia oraz usług remontowych dla dróg gminnych	6 412 533,23
	Projekt odnowienia ul. Szlacheckiej	14 924,24
Rok 2011		
Ograniczenie emisji zanieczyszczeń komunalnych	Roboty zabezpieczające prace kotłowni w Przedszkolu Nr. 1 w Raszynie	b d.
	Termomodernizacja SP Łady	142 500,00
Uchwały, decyzje, strategiczne dokumentacje podjęte w ramach realizacji celu III poprawa jakości powietrza atmosferycznego i ochrona przed hałasem komunikacyjnym, zwłaszcza na obszarach gęstej zabudowy mieszkaniowej na terenie Gminy Raszyn		
2010 r.	Wykonanie dokumentacji projektowo – kosztorysowej budowy dróg zlokalizowanych na terenie Gminy Raszyn ZP – 3410/PN/36/	
2011 r.	Uzyskanie opinii Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pruszkowie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie w sprawie przedsięwzięcia polegającego na budowie drogi serwisowej na działkach o następujących numerach ewidencyjnych 1, 69, 146, 189/1 (obręb Raszyn 14) przy Al. Krakowskiej między ul. Młynarską a ul. Na Skraju w miejscowości Raszyn	
2011 r.	Wszczęcie postępowania administracyjnego w sprawie decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego la budowy gazociągu średniego ciśnienia O 63 PE na długości ok. 80 m: od istniejącego gazociągu w działce nr ew. 285/2 – poprzez działkę nr ew. 285/1 (droga dojazdowa „bez nazwy”) do działki nr ew. 285/3 we wsi Sękocin Stary gm. Raszyn	
2012 r.	Pozwolenia na budowę drogi ekspresowej S2 od węzła „Konotopa” do węzła „Puławska” wraz z odcinkiem drogi ekspresowej łączącej węzeł „Lotnisko” z węzłem „MPL Okęcie” i węzłem „Marynarska”. Etap III: POW S2 – odcinek od węzła „Konotopa” (bez węzła) do węzła „Lotnisko” (bez węzła)	
2012 r.	Wykonanie dokumentacji projektowej przebudowy ulic: Jutrzenki i ulicy „bez nazwy” we wsi Dawidy Bankowe, ul. Błotnej i Jesiennej we wsi Nowe Grocholice oraz budowy chodnika w ul. Leszczykowej we wsi Falenty zlokalizowanych na terenie Gminy Raszyn	
2012 r.	Wykonanie wielobranżowych projektów budowlano – wykonawczych przebudowy ulic zlokalizowanych na terenie Gminy Raszyn z podziałem na części ZP. 271. 73.2012 dot. ZP. 271. PN.8. 2012	
2013 r.	Zarządzenie Nr 116/2013 Wójta Gminy Raszyn z dnia 9 września 2013 roku w sprawie rozpatrzenia uwag wniesionych do wyłożonego do publicznego wglądu projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Raszyn	
2013 r.	Uchwała Nr XXXIII/390/13 Rady Gminy Raszyn z dnia 21 lutego 2013 roku w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Raszyn - Obszar V obejmującego część wsi Janki.	
2013 r.	Uchwała Nr XXXV/406/13 Rady Gminy Raszyn z dnia 25 kwietnia 2013 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części terenów położonych we wsi Dawidy Bankowe w Gminie Raszyn – rejon ul. Oleńki	
2013 r.	Uchwała Nr XL/442/13 Rady Gminy Raszyn z dnia 30 sierpnia 2013 roku w sprawie Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części terenów położonych we wsi Podolszyn Nowy w Gminie Raszyn - rejon ulicy Olszynowe	
2013 r.	Wykonanie dokumentacji projektowej przebudowy ulic, chodników i kanalizacji deszczowej z podziałem na 6 zadań ZP. 271. PN. 46. 2103	
2013 r.	Decyzja nr 105/2013 w sprawie środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia polegającego na budowie stacji gazowej redukcyjno – pomiarowej zlokalizowanej na terenie działki nr ew. 9/4 w miejscowości Sękocin Nowy, gm. Raszyn	

2013 r.	<i>Decyzja nr 141/2013 o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia polegającego na budowie stacji gazowej pomiarowej wysokiego ciśnienia o przepustowości wraz z instalacją sprężającą, na działkach o nr ew. 9/4 9/6, 9/7, 9/8 w miejscowości Sękocin Nowy</i>
---------	--

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu Gminy Raszyn za lata 2010 – 2013

2.4. Realizacja celu IV Ochrona ludności przed oddziaływaniem promieniowania elektromagnetycznego

Zadania mające na celu minimalizację oddziaływania pól elektromagnetycznych na zdrowie człowieka i środowisko opierają się głównie na uchwalonych planach zagospodarowania przestrzennego Gminy w zakresie aspektów związanych z zagrożeniem promieniowaniem elektromagnetycznym. Plany ustalają możliwość realizacji stacji bazowych telefonii komórkowej, a także linii elektroenergetycznych zgodnie z przepisami prawa w szczególności z przepisami dotyczącymi ochrony środowiska i ochrony zabytków, w tym lokalizowania obiektów mieszkaniowych i przeznaczonych na stały pobyt ludzi, w strefie technicznej linii elektroenergetycznych.

Ponadto w ramach prowadzonych inwestycji przedsiębiorcy zobowiązani są przestrzegać przepisy bezpieczeństwa, higieny pracy, prawa budowlanego, gospodarowania przestrzennego i przepisów sanitarnych w celu ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym.

Gmina Raszyn wyposażona jest w linie wysokiego napięcia, jak również stacje bazowe telefonii komórkowych, anteny nadawcze, które stanowią zagrożenie dla zdrowia człowieka ze względu na produkowane przez siebie promieniowanie elektromagnetyczne. Na terenie Gminy obszary przekraczające dopuszczalny poziom promieniowania elektromagnetycznego znajdują w miejscach niedostępnych dla ludzi i nie stanowią bezpośredniego zagrożenia. Konieczny jest stały monitoring promieniowania przenikającego do środowiska w otoczeniu istniejących oraz ewentualnych planowanych stacji, w momencie ich uruchomienia, jak również każdorazowo w razie istotnej zmiany warunków pracy.

2.5. Realizacja celu V zapobieganie poważnym awariom i zagrożeniom naturalnym środowiska oraz eliminacja i minimalizacja ich skutków w razie ich wystąpienia

Poważne awarie obejmują skutki dla środowiska powstałe w wyniku awarii przemysłowych i transportowych z udziałem niebezpiecznych substancji chemicznych. Gmina Raszyn narażona jest na wystąpienie tego typu awarii ze względu na przebiegające przez jej teren drogi o znaczeniu ponadlokalnym oraz gazociąg, usytuowany w jej północnej części. W celu zapobiegania tego typu awariom konieczne jest utrzymanie odpowiedniego stanu dróg oraz odpowiednie przygotowanie jednostek ratowniczych do interwencji. Na terenie Gminy w latach 2010 – 2013 zanotowano wiele interwencji Państwowej Straży Pożarnej z Pruszkowa na terenie Gminy. W 2012 roku wystąpiły następujące zdarzenia:

- pożar w budynku wielorodzinnym w Raszynie, spowodowany zapaleniem się nagromadzonego gazu propan – butan z nieszczelnego przyłączenia butli 11 kg na propan – butan,
- pożar nieużytkowego budynku – pustostanu Austerii w Raszynie,

- wybuch pieca węglowego (CO) od centralnego ogrzewania w Raszynie,
- wypadek samochodu osobowego z TIR – em w Sękocinie Starym,
- pożar przyłącza gazowego przy budynku mieszkalnym typu szeregowego w Dawidach Bankowych,
- zatrucie tlenkiem węgla w miejscowości Rybie,
- wypadek samochodowy na skrzyżowaniu drogi krajowej nr 7 z drogą wojewódzką nr 721 w Sękocinie Starym,
- pożar poddasza w budynku wielorodzinnym w Raszynie,
- pożar hali nagrań w Sękocinie Starym.

Natomiast w 2013 roku zanotowano 61 interwencji związanych z usuwaniem skutków porywistego wiatru na terenie całego powiatu pruszkowskiego.

Tabela 4. Działania zrealizowane na terenie Gminy Raszyn w latach 2010 – 2013 w ramach realizacji celu V Programu Ochrony Środowiska

Opis podejmowanych działań	Koszty [zł]
Rok 2010	
Zakup materiałów i wyposażenia dla Ochotniczej Straży Pożarnej	77 936, 23
Zarządzanie Kryzysowe, zakup materiałów i wyposażenia	42 596,39
Rok 2011	
Syrena dla potrzeb zintegrowanego systemu alarmowania i ochrony ludności	10 000,00
Rok 2012	
Zakup sprzętu dla OSP w Falentach, Raszynie, Dawidach:	4 398,70
- Detektora wielogazowego TETRA 3,	
- 3 latarek kątowych z ładowarkami,	
- Rękawic strażackich	
Rok 2013	
Zakup materiałów i wyposażenia dla Ochotniczej Straży Pożarnej	106 065,31
Zakup sprzętu dla OSP w Falentach, Raszynie, Dawidach:	8 900,00
- piły do drewna	
- piły do betonu	
- 3 drabin nasadkowych	
Zakup sprzętu dla OSP Falenty – Radiostacja Motorola GP 300 z ładowarką Falenty Duże	2 000,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu Gminy Raszyn za lata 2010 – 2013

2.6. Realizacja celu VI ochrona i rozwój walorów przyrodniczych na terenie Gminy Raszyn oraz celu VII ochrona obszarów i obiektów przyrodniczo cennych na terenie Gminy Raszyn

Tabela 5 przedstawia wykaz działań podejmowanych przez Gminę Raszyn w ramach realizacji celu ochrona i rozwój walorów przyrodniczych oraz ochrona obszarów i obiektów cennych przyrodniczo. Na podstawie analizy zapisów wspomnianej tabeli można stwierdzić, że konieczna jest jego kontynuacja i konieczność systematycznie prowadzonych działań. Cel jest realizowany co roku głównie w ramach działań pielęgnacyjnych.

Tabela 5. Działania zrealizowane na terenie Gminy Raszyn w latach 2010 – 2013 w ramach realizacji celu VI i VII Programu Ochrony Środowiska

L.p.	Opis podejmowanych działań	Koszty [zł]
Rok 2010		
1.	Wykonanie skweru w Falentach	10 000,00
2.	Projekt ścieżki pieszo – rowerowej (edukacyjna) wzdłuż Al. Hrabskiej od Al. Krakowskiej do bramy zabytkowej.	12 810,00
3.	Wykonanie alejek spacerowych (100m) na terenie rekreacyjnym w Puchałach	7 000,00
4.	Projekt parku rekreacyjnego w Puchałach	4 000,00
5.	Utrzymanie zieleni w miastach i gminach, w tym pielęgnacja i wycinka drzew	1 912 801,59
6.	Urządzenie terenów zielonych.	1 673 234,90
7.	Modernizacja terenu rynku w Raszynie	1 642 082,91
8.	Zakup krzewów, drzewek i kwiatów do urządzenia terenu rekreacyjnego	1 923,00
10.	Uzupełnienie zieleni przy ul. Zacisze i ul. Gałczyńskiego	3 440,00
11.	Zakup zieleni do zagospodarowania terenu przy świetlicy, Rybie i Rybie II, Rybie III	11 420,00
12.	Zakup i urządzenie zieleni oraz oświetlenie ulic, placów i drogi	969,58
Rok 2011		
13.	Budowa ścieżki ekologicznej w Falentach	42 834,50
Rok 2013		
14.	Urządzenie terenów zielonych	25 296,18
15.	Zagospodarowanie terenu rekreacyjnego w Puchałach	11 377,50
16.	Utrzymanie zieleni w miejscowości Nowe Grocholice	13 918,68
17.	Zagospodarowanie terenu rekreacyjnego w Puchałach	5 200,00
18.	Urządzenie terenów zielonych	40 200,00
19.	Zagospodarowanie terenu rekreacyjnego w Puchałach	13 200,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu Gminy Raszyn za lata 2010 – 2013

2.7. Realizacja celu IX rozpoznanie możliwości i wykorzystania odnawialnych źródeł energii na terenie Gminy Raszyn

Gmina posiada warunki klimatyczne, które w znacznej mierze utrudniają jej realizację celu IX. Stan klimatyczny monitorowany jest na bieżąco i podejmowane są działania mające na celu znalezienie optymalnego rozwiązania. Na terenie Gminy możliwe jest wykorzystanie kolektorów słonecznych służących np. do wytwarzania ciepłej wody oraz fotoogniw.

Tabela 6. Działania zrealizowane na terenie Gminy Raszyn w latach 2010 – 2013 w ramach realizacji celu IX Programu Ochrony Środowiska

Opis podejmowanych działań	Koszty [zł]
Rok 2010	
Projekt „Ekologiczne partnerstwo na rzecz kompleksowego wykorzystania odnawialnych źródeł energii w Gminie Raszyn”	29 000,00

Opis podejmowanych działań		Koszty [zł]
Uchwały, decyzje, strategiczne dokumentacje podjęte w ramach realizacji celu IX		
2011 r.	Uchwała Nr XI/113/11 dokonano usunięcia projektu „Ekologiczne partnerstwo na rzecz kompleksowego wykorzystania odnawialnych źródeł energii w Gminie Raszyn”.	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu Gminy Raszyn za lata 2010 – 2013

2.8. Realizacja celu X rozwój edukacji ekologicznej

Kształtowanie zachowania konsumentów w zakresie świadomego wyboru wyrobów i usług wytwarzanych z poszanowaniem i troską o środowisko i jego jakość oraz podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa Gminy Raszyn, poprzez kształtowanie postaw proekologicznych oraz poczucia odpowiedzialności za jakość środowiska, są realizowane na bieżąco. Udostępnianie informacji o środowisku i działaniach organizowanych w Gminie związanych z ochroną środowiska poprzez komunikaty i ogłoszenia w zwyczajowo przyjęty sposób (tablice ogłoszeń, BIP) a także udział społeczeństwa w przypadku prowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowiska dokumentów strategicznych czy przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, przyczyniają się do realizacji celu. Także organizowane każdego roku konkursy, warsztaty itp. działania szkoleniowe przyczyniają się do wzrostu świadomości ekologicznej mieszkańców Gminy, a tym samym do realizacji założonych celów.

Tabela 7 przedstawia wykaz działań podejmowanych przez Gminę Raszyn w ramach realizacji celu rozwoju edukacji ekologicznej na terenie Gminy Raszyn. Na podstawie analizy zapisów wspomnianej tabeli można stwierdzić, że cel jest realizowany na bieżąco, przez podmioty działające na terenie Gminy. Podejmują one co roku działania związane z promocją działań ekologicznych oraz biorą czynny udział w akcjach ekologicznych i zbiórkach. Konieczna jest dalsza realizacja tego celu i stopniowe regularne zwiększanie świadomości ekologicznej mieszkańców, które warunkować będzie ich ekologiczne odruchy i pomoże utrzymać czystość w Gminie.

Tabela 7. Działania zrealizowane na terenie Gminy Raszyn w latach 2010 – 2013 w ramach realizacji celu X Programu Ochrony Środowiska

L.p.	Opis podejmowanych działań	Okres realizacji zadania	Koszty [zł]
Rok 2010			
1.	Projektowanie i wykonanie placu zabaw na terenie SP Łady w ramach programu „Radosna Szkoła”	2010	63 562,00
2.	EKOPIKNIK imprezy plenerowe, we współpracy z placówkami oświatowymi oraz Fundacją Zdrowia i Kultury „Kochaj Życie”	2010	b. d.
3.	Kiermasz ekoproduktów	2010	b. d.
Rok 2012			
4.	Konkurs dotyczący oświetlenia ledowego organizowany przez firmę IKEA Janki	2012	b. d.
5.	Konkurs wiedzy o ekologii, prowadzony przez Fundację Zdrowia i Kultury „Kochaj Życie”	2012	b. d.
6.	Raszyńskie Międzyszkolne Forum Ekologiczne, Szkoła Podstawowa im. Cypriana Godebskiego, otrzymała certyfikat Lokalnego Centrum Aktywności Ekologicznej	2012 - 2013	b. d.
Rok 2013			

L.p.	Opis podejmowanych działań	Okres realizacji zadania	Koszty [zł]
7.	Konkurs plastyczny „Cały świat będzie czysty i piękny”, prezentacje ekologiczne – ekodieta, ekokosmetyki, ekomoda	2013	b. d.
8.	Akcja zbierania zużytych baterii praktykowana przez szkoły oraz Gminny Ośrodek Kultury	2013	b. d.
9.	Przedszkole w Sękocinie prowadzi współpracę z Instytutem Badań Leśnictwa w Sękocinie i organizuje warsztaty proekologiczne	2010 - 2013	b. d.
10.	Przedszkole w Sękocinie należy do Ligi Ochrony Przyrody oraz organizuje akcje „Światowy Dzień Ziemi”, „Zbieramy korki od butelki”, „Elektrośmieci”, „Sprzątanie świata”.	2010 - 2013	b. d.
11.	Gminna Biblioteka Publiczna organizuje warsztaty o tematyce ekologicznej oraz recyklingu oraz udostępnia literaturę z zakresu ochrony środowiska.	2010 - 2013	b. d.
12.	Zespół Szkół Ogólnokształcących i Sportowych prowadził konkursy oraz akcje m. in. „Sprzątanie świata”, „Eko – planeta”, „Eko – test”.	2010 - 2013	b. d.

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu Gminy Raszyn za lata 2010 – 2013

2.9. Realizacja celu XI Wprowadzenie zarządzania środowiskowego

Zarządzanie środowiskowe ma na celu kierowanie działaniami negatywnie wpływającymi na środowisko na terenie gminy w taki sposób, by minimalizować ich wpływ na nie. Przejawiają się one planowaniem, organizowaniem, monitorowaniem, jak również motywowaniem mieszkańców oraz organizacji do korzystania ze środowiska w sposób zrównoważony i w jak najmniejszym stopniu szkodliwy. System zarządzania środowiskiem opiera się na kilku zasadach:

- Zasada subsydiarności,
- Zanieczyszczający i użytkownik płaci,
- Zasada przezorności,
- Zasada współodpowiedzialności,
- Zasada pomocniczości.

Program Ochrony Środowiska stanowi podstawę funkcjonowania systemu zarządzania środowiskiem i musi być uaktualniany co 4 lata. Jest on instrumentem koordynującym poszczególne działania w zakresie ochrony środowiska na terenie Gminy. Instrumenty służące do zarządzania środowiskiem wynikają z aktów prawnych takich jak: Ustawa Prawo Ochrony Środowiska, Ustawa o Odpadach, Ustawa o Planowaniu i Zagospodarowaniu Przestrzennym, Ustawa o Ochronie Przyrody. Kolejnymi dokumentami wpisującymi się w realizację celu XI na szczeblu gminnym są Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego, jak również Plan gospodarki odpadami. Wyżej wymienione dokumenty muszą zawierać informacje o sposobach zapobiegania powstawania zanieczyszczeń, zapewnienia ochrony przed powstającymi zanieczyszczeniami oraz do przywracania środowiska do właściwego stanu. W MPZP określa się również zasady ochrony środowiska, przyrody oraz krajobrazu kulturowego. Plan gospodarki odpadami musi uwzględniać działania dążące do minimalizacji produkowania odpadów, jak również do selektywnej zbiórki odpadów. Na terenie Gminy działania prowadzone są z uwzględnieniem m.in.:

- Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Raszyn na lata 2007 – 2015, Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska na lata 2010 - 2013 z perspektywą do roku 2017,
- Aktualizacja planu gospodarki odpadami dla gminy Raszyn na lata 2007 – 2011,
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego 2014 r.,
- Miejskowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego części terenów położonych we wsi Dawidy Bankowe w Gminie Raszyn - rejon ul. Oleńki, 2014,
- Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych we wsi Raszyn po zachodniej stronie Alei Krakowskiej,
- Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego części wsi Nowe Grocholice, uchwalonego uchwałą Nr XXXVI/622/04 Rady Gminy Raszyn z dnia 21 października 2004 r.,
- Miejskowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego rejonu ulic Piasta i Lotniczej we wsi Raszyn,
- Miejskowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego części terenów położonych we wsi Łady i Dawidy Bankowe we wsi Raszyn,

- Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego dla terenów położonych we wsi Rybie w Gminie Raszyn – obszar I, w rejonach ulicy Malinowej i ulicy Relaksu,
- Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego części terenów położonych we wsi Laszczki – rejon ulicy Leśnej,
- Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego dla części terenów położonych we wsi Raszyn, po wschodniej stronie Alei Krakowskiej, rejon ul. Mickiewicza,
- Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego gminy Raszyn – Obszar V obejmujący część wsi Janki,
- Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego dla terenów położonych we wsi Raszyn po wschodniej stronie Al. Krakowskiej – rejon ul. Unii Europejskiej, ul. Szkolnej i ul. Poniatowskiego,
- Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego części terenów położonych we wsi Podolszyn Nowy – rejon ul. Olszynowej.

3. OCENA REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA NA PODSTAWIE WSKAŹNIKÓW MONITOROWANIA PROGRAMU

Opracowany w 2007 r. „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Raszyn” oraz jego aktualizacja, zakładają zarządzanie środowiskiem oraz monitoring wdrażania Programu Ochrony Środowiska na terenie Gminy.

Jednym z założeń monitoringu wdrażania Programu Ochrony Środowiska jest raportowanie jego realizacji w cyklu dwuletnim (analiza porównawcza stanu wyjściowego i obecnego) oraz jego aktualizacja w cyklu czteroletnim. Raportowanie realizacji Programu odbywa się przed Radą Gminy Raszyn. Określenie stopnia wykonania przedsięwzięć, działań odbywa się w następujących etapach:

- określenie stopnia realizacji przyjętych celów,
- ocena rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami i działaniami, a ich wykonaniem,
- analiza przyczyn tych rozbieżności.

Efektom oceny jest przygotowanie Raportu z wykonania Programu Ochrony Środowiska.

Podstawą właściwego systemu oceny realizacji Programu jest dobry system sprawozdawczości, oparty na wskaźnikach (miernikach) stanu środowiska i zmiany presji na środowisko. Wskaźniki monitorowania projektowanych przedsięwzięć powinny być realne, trafnie dobrane, mierzalne – umożliwiające wiarygodne i dostępne porównania. Analiza wskaźnikowa przeprowadzona w ramach monitoringu wdrażania Programu ma za zadanie bezpośrednio monitorowanie wdrażania podjętych działań oraz, pośrednio, ocenę realizacji wskazanych priorytetów w zakresie Programu Ochrony Środowiska.

W dokumencie Program Ochrony Środowiska dla Gminy Raszyn zaproponowano listę przykładowych wskaźników obrazujących stopień realizacji postanowień Programu Ochrony Środowiska oraz zmiany zachodzące w Gminie. Niniejszy Raport uwzględnił zaproponowane wskaźniki oraz zaproponował własne, aby w dokonać bardziej dokładnej oceny. Wskazuje się jednak, że lista ta nie jest wyczerpująca i może być sukcesywnie modyfikowana. Zbiór zaproponowanych i przeanalizowanych wskaźników może być z czasem ograniczony lub rozszerzony w zależności od potrzeb wynikających z analizy rzeczywistej sytuacji na terenie Gminy Raszyn. Ważne jest jednak, aby modyfikacje w zakresie wskaźników nie były zbyt duże, ponieważ trudno będzie porównywać poszczególne raporty między sobą.

W przypadku braku wartości wskaźnika dla okresu wyjściowego (koniec roku 2009) wartości tych wskaźników oparto o dane lub wyliczenia na podstawie statystyki publicznej, wyników państwowego monitoringu środowiska lub danych uzyskanych od jednostek działających na terenie Gminy z lat wcześniejszych. Ocenę wskaźnikową podzielono na poszczególne grupy wskaźników odpowiadające elementom środowiska lub infrastruktury, np. zaopatrzenie w wodę, odprowadzanie ścieków, wody powierzchniowe, powietrze atmosferyczne, itp.

Ocenę wskaźnikową realizacji Programu przedstawiono w poniższej tabeli. Jako okresy analizy przyjęto:

- stan na koniec roku 2009, jako stan wyjściowy (lub na lata wcześniejsze, w przypadku brak danych późniejszych),
- stan na koniec 2013 roku, tj. stan osiągnięty po kolejnym okresie wdrażania Programu Ochrony Środowiska, po którym następuje raportowanie realizacji wdrażanych przedsięwzięć.

Tabela 8. Ocena realizacji Programu Ochrony Środowiska - podsumowanie wskaźników

Oceniany element	Wskaźnik	Jednostka miary	2009 rok odniesienia	2010 - 2013	Źródło danych	Ocena / Opis
	Liczba ludności	os.	19 983	20 682	UG	Liczba ludności wykazuje tendencję wzrostową. Spowodowane jest to migracjami ludności, które uwarunkowane są sąsiedztwem miasta Warszawa, którego mieszkańcy zaczynają traktować pobliskie Gminy jako tzw. „sypialnie”, a tereny wiejskie, w pobliżu miejsca pracy jako atrakcyjne obszary pod zabudowę jednorodziną.
Zaopatrzenie w wodę	Długość sieci wodociągowej	km	122,3	128,0	GUS	Na terenie Gminy sieć wodociągowa jest ciągle rozwijana i modernizowana. W porównaniu do roku 2009 jej długość wzrosła o 5,7 km. Wraz z rozwojem sieci wzrasta liczba osób korzystających z sieci wodociągowej. Ilość wody dostarczonej i jej zużycie wykazują tendencję spadkową.
	Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	4 494	4 853	GUS	
	Ludność korzystająca z sieci	%	74,5	77,5	1 – GUS 2 - UG	
	Woda dostarczona, gospodarstwom domowym	dam ³ /rok	860,7	801,9	GUS	
	Zużycie wody na rok – na 1 mieszkańca – na 1 korzystającego	m ³	– 42,9 – 57,8	– 37,7 – 37,7	GUS	
Odprowadzanie ścieków	Całkowita długość sieci kanalizacyjnej	km	61,4	92,1	GUS	Długość sieci kanalizacyjnej wzrosła o 30,7 km. Wzrasta także liczba przyłączy i mieszkańców korzystających z sieci, co zapewnia właściwie odprowadzanie ścieków.
	Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	3 648	4 270	GUS	

Oceniany element	Wskaźnik	Jednostka miary	2009 rok odniesienia	2010 - 2013	Źródło danych	Ocena / Opis
	Liczba mieszkańców korzystających z sieci kanalizacyjnej	%	49,3	57,4	1 – GUS 2 - UG	
	Ilość ścieków odprowadzona siecią kanalizacyjną	dam ³ / rok	522,0	700,0	GUS	Wraz z rozwojem sieci kanalizacyjnej zwiększa się ilość ścieków odprowadzonych.
	Liczba zbiorników bezodpływowych	szt.	b.d.	2851	UG	Ilość zbiorników bezodpływowych wzrosła w porównaniu do 2011 roku. Jednak w 2013 roku w porównaniu do roku 2012 zmniejszyła się.
	Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków	szt.	b.d.	1	UG	Prawdopodobnie jest to efekt prowadzenia nowych przyłączy do sieci kanalizacyjnej. Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków nie uległa zmianie.
Sieć gazowa	Długość sieci gazowej rozdzielczej	m	151 371	161 846	GUS	Długość sieci gazowej rozdzielczej wzrosła na przestrzeni 4 lat o ok. 10 475 m. Jednocześnie wzrosła ilość osób korzystających z sieci oraz wielkość zużycia gazu.
	Liczba mieszkańców korzystających z sieci gazowej	%	95,9	97,4		
	Zużycie gazu z sieci	dam ³ /rok	13 286,00	13 786,00		
Rolnictwo	Ilość gospodarstw rolnych ogółem, w tym:	szt.	487	3 189	1 – Powszechny Spis Rolny 2010 2 – UG, Dane z Urzędu Gminy Raszyn 2015 r.	Na przestrzeni lat 2010 – 2015 ilość gospodarstw rolnych na terenie Gminy uległa znacznej zmianie. Ich ogólna liczba wzrosła o 2 702. Świadczy to o intensywnym rozwoju rolnictwa na terenie Gminy oraz jego znacznym rozdrobnieniu, gdyż wzrosła liczba gospodarstw o powierzchni 1 – 5 ha, a zmniejszyła się liczba gospodarstw powyżej 5 ha.
	1 – 5 ha		163	562		
	5 – 10 ha		95	57		
	10 – 15 ha		15	0		
	Powyżej 15 ha		14	1		
	Powierzchnia zasiewów, w tym:	ha	436	1 340,92	1 – Powszechny Spis	Wraz ze wzrostem ilości gospodarstw znacznie wzrosła też powierzchnia zasiewów. Notowany jest przyrost
	pszenica		151	224,84		

Oceniany element	Wskaźnik	Jednostka miary	2009 rok odniesienia	2010 - 2013	Źródło danych	Ocena / Opis
	żyto		63	77,13	Rolny 2002 oraz 2010	wysokości 904,92 ha. Jednocześnie nastąpił wzrost powierzchni zasiewów większości upraw, z wyjątkiem mieszanki zbóż, buraków cukrowych oraz warzyw gruntowych.
	jęczmień		7	33,21		
	owies		32	94,34		
	pszenżyto		35	59,5		
	mieszanki zbożowe		8	7,07		
	kukurydza		3	24,19		
	ziemniaki		357	426,79		
	buraki cukrowe		3	0		
	rzepak i rzepik		0	0		
	warzywa gruntowe		329	276,03		
	Ilość zwierząt gospodarskich w tym:	szt.	4 796	2 285.	Powszechny Spis Rolny 2002 oraz 2010	Hodowla zwierząt gospodarskich uległa zmniejszeniu o 2 511 sztuk. Największy spadek występuje w hodowli trzody chlewnej, na rzecz znacznego wzrostu w hodowli bydła.
	bydło ogółem		681	1 541		
	trzoda chlewna ogółem		2 709	0		
	drób		1 367	720		
	konie		39	24		
Wody podziemne - jakość wód	Ilość JCWPd	szt.	GIOŚ	Ze względu na brak regularnych, corocznych badań w tych samych punktach, nie można w pełni ocenić zmieniającej się jakości wód podziemnych na analizowanym terenie. Przytoczone wyniki monitoringowe pochodzą z punktów zlokalizowanych poza terenem Gminy.		
	Numer JCWPd	-	GIOŚ			
	Badane JCWPd	numer	81	81	GIOŚ / WIOŚ	Na obszarze Gminy nie występują punkty monitoringu stanu wód, z racji tego nie można dokładnie określić ich stanu. Województwo mazowieckie wyposażone jest w 19 studni
	Jakość wód podziemnych JCWPd – ocena stanu chemicznego	klasa jakości	III - IV	III		

Oceniany element	Wskaźnik	Jednostka miary	2009 rok odniesienia	2010 - 2013	Źródło danych	Ocena / Opis
	Jakość wód podziemnych JCWPd – ocena stanu ilościowego	dobry / słaby	słaby	umiarkowany		pomiarowych. Na podstawie badań przeprowadzonych na terenie powiatu pruszkowskiego przy użyciu tych studni wody podziemne zaklasyfikowane zostały w większości na podstawie badań WIOŚ w 2010, 2012 i 2013 r. do klasy III. W stosunku do roku 2009 stan wód nieznacznie się poprawił.
	Jakość wody dostarczanej przez urządzenia wodociągowe	ilość przebadanych miejsc ilość decyzji o warunkowej przydatności wody przekroczone parametry	b. d.	b. d.	PSSE	Z powodu braku danych trudno stwierdzić zmiany w jakości wód podziemnych. Na przestrzeni ostatnich lat Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny stwierdził przydatność wody do spożycia.
Wody powierzchniowe – jakość wód	Monitoring wód płynących - badane rzeki	nazwa	Raszynka	Raszynka	WIOŚ	Ze względu na brak regularnych, corocznych badań rzeki Raszynki, nie można w pełni ocenić zmieniającej się jakości wód powierzchniowych na analizowanym terenie. Wykonane badania wskazują na słaby stan wód powierzchniowych. Według danych WIOŚ na terenie województwa w 2009 stan wody był zły, natomiast w latach 2010 – 2013 uległ poprawie i w większości jest umiarkowany.
	Monitoring wód płynących - stan / potencjał ekologiczny	-	b.d.	V klasa	WIOŚ	
	Monitoring wód płynących - stan JCWP	-	b.d.	słaby	WIOŚ	
Powietrze atmosferyczne - jakość	Nazwa strefy	strefa mazowiecka PL 1 404.			WIOŚ	Na terenie Gminy nie występują punkty pomiarowe jakości powietrza. Jednak punkty te zlokalizowane są w pobliżu Gminy. Biorąc pod uwagę ochronę zdrowia klasyfikacja wypada niekorzystnie dla Gminy, gdyż stan

Oceniany element	Wskaźnik	Jednostka miary	2009 rok odniesienia	2010 - 2013	Źródło danych	Ocena / Opis
	Roczna ocena jakości powietrza dla strefy ze względu na: - ochronę zdrowia - ochronę roślin	klasa	- C - A	- C - A	WIOŚ	powietrza określany jest jako umiarkowany oraz notowane są przekroczenia w dozwolonych ilościach stężeń zanieczyszczeń
	Czynnik decydujący o klasie łącznej strefy ze względu na ochronę zdrowia	-	niedotrzymane poziomy dla pyłu PM10, PM 2,5, benzo(a)pirenu i ozonu	niedotrzymane poziomy dla pyłu PM10, PM 2,5, benzo(a)pirenu i ozonu	WIOŚ	
Promienowanie elektromagnetyczne	Ilość punktów pomiarowych	szt.	WIOŚ	Ze względu na brak badań prowadzonych przez WIOŚ dot. emisji pól na terenie Gminy, nie można ocenić wskaźnika. W dużym stopniu pomiary realizowane są na podstawie sygnałów od zaniepokojonych społeczności lokalnych. Punkty takie wyznacza się na bieżąco w wyniku wpływających skarg i wniosków dotyczących wykonania pomiarów w sąsiedztwie obiektów emitujących promieniowanie elektromagnetyczne, głównie stacji bazowych telefonii komórkowej i sieci przesyłowych wysokiego napięcia.		
	Pomiar promieniowania	wynik				
Przyroda chroniona	Obszar Chronionego Krajobrazu	szt. / ha	1 208	1 208	GUS	Liczba i powierzchnia obszarów chronionych nie uległa zmianie.
	Pomniki przyrody	szt.	9	9	GUS	
Zieleń	Zieleńce	szt. / ha	3	3	GUS	Na terenie Gminy na przestrzeni ostatnich lat powierzchnia i ilość terenów zielonych zwiększyła zgodnie z zakładanym planem. Jednocześnie powierzchnia lasów oraz gruntów leśnych nieznacznie zmalała.
	Tereny zieleni osiedlowej	ha	3,9	5,9	GUS	
	Żywopłaty formowane i nieformowane	mb	350	1 055	GUS	
	Powierzchnia gruntów leśnych	ha	6135,5	613,15	GUS	
	Powierzchnia lasów	ha	587,6	586,98	GUS	
	Cmentarze	szt. / ha	1	1	GUS	

Oceniany element	Wskaźnik	Jednostka miary	2009 rok odniesienia	2010 - 2013	Źródło danych	Ocena / Opis
Gospodarka odpadami	Ilość zmieszanych odpadów komunalnych	t/rok	11 177,20	6 255	GUS	Wraz z wprowadzeniem selektywnej zbiórki odpadów, spadła znacząco liczba odpadów komunalnych zmieszanych. Zakłada się, że w przyszłości ilość odpadów komunalnych zebranych selektywnie będzie wzrastać, jest to związane ze wzrastającą świadomością mieszkańców, co z kolei jest wynikiem prowadzenia działań związanych z edukacją ekologiczną.
	Ilość zlikwidowanych nielegalnych składowisk odpadów	szt.	20	13	GUS	Nielegalne składowiska odpadów pojawiają się co roku, w związku z czym co roku zachodzi potrzeba podejmowania działań w zakresie likwidacji nielegalnych składowisk odpadów. Gmina Raszyn stara się na bieżąco likwidować nielegalne składowiska odpadów.
	Ilość odpadów zebranych podczas likwidacji nielegalnych składowisk odpadów	t	26	143	GUS	

4. PODSUMOWANIE I WNIOSKI

Niniejsze sprawozdanie stanowi ocenę zakresu i stopnia realizacji zadań zmierzających do osiągnięcia celów wyznaczonych w Programie ochrony środowiska dla Gminy Raszyn, obejmując lata 2010 - 2013. Ponieważ Program ten jest podstawowym narzędziem polityki ekologicznej w gminie, wymagającym stałego aktualizowania i określania priorytetów dla Gminy w zakresie poszczególnych zadań służących ochronie stanu środowiska oraz sposobów ich wykonania, ocena ta zakłada również weryfikację kierunków zmierzających do osiągnięcia wyznaczonych celów i doboru wskaźników.

Zadania własne gminy, w zakresie spraw związanych z ochroną środowiska wynikają przede wszystkim z ustawy o samorządzie gminnym (Dz. U. 2013 poz. 594), przepisów dotyczących ochrony środowiska oraz wydawanych decyzji administracyjnych, przyjmowanych zgłoszeń i dokonywanych wpisów. Należą do nich m.in. przepisy w sprawach:

- ładu przestrzennego,
- ochrony środowiska,
- gospodarki wodno-ściekowej,
- utrzymania i zarządzania miejskimi drogami,
- utrzymania czystości i porządku terenów gminnych,
- gospodarki odpadami
- zaopatrzenia w energię elektryczną i ciepłą;
- edukacji ekologicznej,
- ochrony obiektów zabytkowych,
- ochrony przyrody i utrzymania zieleni.

Wśród wydawanych decyzji, przyjmowanych zgłoszeń i dokonywanych wpisów kształtujących warunki korzystania ze środowiska wymienić należy m.in. decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, zezwolenia na opróżnianie zbiorników bezodpływowych i transport nieczystości płynnych, zezwolenia na odbieranie odpadów komunalnych bądź dokonywanie wpisów do rejestru działalności regulowanej polegającej na odbieraniu odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, pozostające we właściwości Wójta Gminy Raszyn, czy też pozwolenia zintegrowane, pozwolenia wodnoprawne, pozwolenia na wprowadzanie do powietrza gazów i pyłów, pozwolenia w sprawie handlu emisjami, decyzje w sprawie gospodarowania odpadami wydawane przez Marszałka Województwa Mazowieckiego bądź Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie. Ważniejsze decyzje wydane w okresie sprawozdawczym zostały ujęte w tabelach w rozdziale 2.

Zadania zapisane w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Raszyn zostały w zdecydowanej większości zrealizowane zgodnie z ogólną misją jednostki i zamierzeniami inwestycyjnymi. Istotna ich część, ze względu na specyfikę, wymaga systematyczności i bieżących prac, np. bieżące utrzymanie i konserwacja sieci wodno - kanalizacyjnych, utrzymanie czystości i porządku w Gminie, w tym likwidacja odpadów deponowanych w miejscach na ten cel nieprzeznaczonych, gospodarowanie odpadami komunalnymi, pielęgnacja zieleni, edukacja ekologiczna mieszkańców, utrzymanie i zarządzanie drogami, monitorowanie stanu wody pitnej.

Realizacja niektórych z zadań, z uwagi na ograniczone możliwości organizacyjne oraz finansowe jednostek, została przesunięta na kolejne lata obowiązywania planu operacyjnego.

Część inwestycji i zadań z uwagi na ciągłość, długotrwałość realizacji lub pozyskiwanie funduszy, dotacji, czy dofinansowań jest realizowana etapowo (projekty dotyczące realizacji infrastruktury technicznej i obiektów). W tym miejscu zaznaczyć trzeba, że racjonalne gospodarowanie środowiskiem i jego zasobami wymaga dużych nakładów finansowych, stąd niezbędne staje się stałe pozyskiwanie dofinansowania ze środków zewnętrznych. Gmina skutecznie ubiega się o dofinansowanie zadań generujących znaczne nakłady finansowe.

Analizując wielkość nakładów finansowych, stwierdza się, że największe wydatki poniesione zostały na realizację celu I Poprawa i ochrona jakości wód powierzchniowych i podziemnych na terenie Gminy Raszyn oraz Cel VIII oszczędne gospodarowanie zasobami wody na terenie Gminy Raszyn. W Gminie przy współpracy z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie od 2010 roku realizowany jest projekt „Uporządkowanie gospodarki wodno – ściekowej w Gminie Raszyn”. Ma on na celu wyposażyć Gminę Raszyn w zbiorczy system kanalizacji sanitarnej, rozbudować i zmodernizować oczyszczalnię oraz zbiorczy system zaopatrzenia w wodę. Zapewni to łatwy dostęp do wody pitnej większej liczbie mieszkańców Gminy oraz zapewni lepsze oczyszczanie pobieranej wody i podniesie jakość wody na terenie Gminy. To zadanie jest skrupulatnie realizowane przez Gminę.

Cel III poprawa jakości powietrza atmosferycznego i ochrona przed hałasem komunikacyjnym, zwłaszcza na obszarach gęstej zabudowy mieszkaniowej na terenie Gminy Raszyn, jest drugim w najlepszym stopniu zrealizowanym celem. Działaniami mającymi wpływ na poprawę stanu aerosanitarne i akustycznego podejmowanymi przez organ Gminy są bieżące modernizacje, utrzymanie i zarządzanie drogami, utrzymywanie zieleni we właściwym stanie oraz promowanie transportu zbiorowego.

Duża część środków pieniężnych została także przeznaczona na cel uporządkowanie gospodarki odpadami, który warunkuje ograniczanie powstawania odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko. Jego celem jest m.in. objęcie nieruchomości zorganizowanym systemem, prowadzenie selektywnej zbiórki odpadów celem ich późniejszego maksymalnego wykorzystania oraz zapewnienie bezpiecznego dla środowiska unieszkodliwiania odpadów. Ważne w tym aspekcie są ponadto działania edukacyjne, które podejmowane były przez Gminę Raszyn. Miały one na celu wypracowanie wśród mieszkańców właściwych schematów postępowania z odpadami (np. poprzez prowadzenie selektywnej zbiórki odpadów). Zaznaczyć należy, że w ostatnim czasie ważnym elementem edukacji ekologicznej prowadzonej na terenie Gminy była akcja informacyjna nt. nowego systemu gospodarki odpadami. W zakresie ochrony środowiska przed odpadami istotną rolę spełniają równolegle prowadzone przez Gminę działania polegające na bieżącym utrzymaniu czystości, z którym wiąże się usuwanie odpadów, w tym składowanych w miejscach na ten cel nieprzeznaczonych (dzikie wysypiska), jak również wyposażenie Gminy w pojemniki na śmieci umieszczane przy głównych ulicach.

Oprócz zadań, które angażowały największe nakłady finansowe, jednostka przeznaczala również środki na zadania bieżące, jak utrzymanie zieleni, czy edukację ekologiczną.

Akcje ekologiczne na terenie Gminy powinny być kontynuowane i prowadzone cyklicznie oraz angażować coraz więcej mieszkańców. Ważne jest także, aby samorząd nadal podejmował współpracę z innymi jednostkami w zakresie ochrony środowiska,

gospodarki odpadami i infrastruktury komunalnej. Współpraca ta pozwoli na osiągnięcie szerszych celów i pozyskanie większych środków finansowych.

W przypadku celu kształtowanie i ochrona terenów zielonych podejmowane działania ze strony samorządu skupiały się głównie na podejmowaniu działań bieżących związanych z pielęgnacją, utrzymaniem zieleni, pielęgnacji miejsc cennych przyrodniczo, krajobrazowo i kulturalnie.

Osiągnięciu celu wzrost efektywności wykorzystania surowców w gospodarce, zwiększenie efektywności energetycznej gospodarki służyły realizowane działania modernizacyjne eksploatatorów sieci wodociągowych, respektowanie zapisów pozwoleń wodnoprawnych, decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, a także wymiana systemów grzewczych, edukacja ekologiczna mieszkańców. Ważnym elementem w tym zakresie są także zasoby mieszkaniowe, które podlegają termomodernizacjom w celu ograniczenia strat energii. Tego rodzaju prace prowadzone są na bieżąco w miarę potrzeb.

Jeśli mowa o wzroście udziału zasobów odnawialnych to należy pamiętać, że każda jednostka samorządu terytorialnego w Polsce powinna dążyć do pozyskiwania energii z odnawialnych źródeł energii, a tym samym przyczynić się do realizacji założeń tzw. pakietu klimatyczno - energetycznego. Gmina Raszyn ze względu na panujące warunki klimatyczne nie ma dużych możliwości rozwoju odnawialnych źródeł energii. Możliwe jest jedynie wykorzystanie kolektorów słonecznych i fotowoltaiki.

Jak wskazuje niniejsze podsumowanie, w każdym z priorytetów podejmowano szereg zadań, jednak biorąc pod uwagę ich charakter i potrzebę dalszego rozwoju Gminy wiele grup zadaniowych powinna być kontynuowana w latach kolejnych, w miarę potrzeb oraz możliwości pozyskania środków finansowania. Zaznaczyć należy, że o ile można ocenić stopień realizacji zadań pozostających w kompetencji organu Gminy, czy też instytucji państwowych (WIOŚ, bądź PPIS), tak trudne do weryfikacji są działania podejmowane indywidualnie przez mieszkańców (np. poprawa energetyczna budynków, stosowanie OZE w gospodarstwach domowych itd.) oraz przez samych przedsiębiorców, którzy niekiedy niechętnie udzielają informacji umożliwiających dokonanie takiej oceny. Trudna do oszacowania jest ponadto wielkość środków finansowych oraz zakres działań podejmowanych, w związku z realizacją postanowień miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Analizując działania podjęte w latach 2010 – 2013 oraz wskaźniki oceny rozwoju infrastruktury technicznej i stanu środowiska przyrodniczego (Tabela 8), można stwierdzić, że realizacja celów założonych w dokumencie POŚ wpływa pozytywnie na rozwój Gminy oraz pozwala na ciągłe monitorowanie stanu środowiska i realizacji zadań, które będą prowadziły do dalszego pozytywnego rozwoju. Dokument POŚ, w przypadku Gminy Raszyn, jest dokumentem strategicznym w zarządzaniu rozwojem jednostki, a nie ogólnymi zapisami, do których władze nie odnoszą się i z którego nie korzystają.

Mocną stroną działań jest fakt, iż ich większość wpływała pozytywnie na więcej niż jeden element środowiska. Bieżące utrzymanie i zarządzanie drogami polegające na przeprowadzaniu remontów, wprowadzaniu właściwej organizacji ruchu oraz utrzymaniu dróg w czystości przyczynia się do ochrony powietrza atmosferycznego (ograniczenie pylenia wtórnego, mniejsza emisja gazów powstających w wyniku spalania paliwa w silnikach pojazdów) oraz hałasu (poprawa płynności jazdy wpływa na obniżenie poziomu hałasu generowanego do otoczenia). Ponadto podejmowane zadania wpisują się w realizację nie tylko jednego celu, ale także kilku. Służyły temu m. in. uchwalane miejscowe

plany zagospodarowania przestrzennego, decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach (dotyczą wszystkich elementów środowiska przyrodniczego), remonty i modernizacje dróg (poprawa jakości powietrza oraz klimatu akustycznego).

Wskaźniki oceniające realizację programu ochrony środowiska zostały dobrane tak, aby możliwie jak najszerszej móc zobrazować zmiany zachodzące w środowisku. Listę wskaźników dostosowano do potrzeb zrealizowanych działań.

Przytoczonym wskaźnikom przypisano konkretne dane liczbowe bądź opisowe. Problemem w ocenie wskaźnikowej jest fakt, iż jak pisano już wcześniej, nie wszystkie badania monitoringowe środowiska prowadzone są corocznie i w tych samych punktach (dotyczy monitoringu wód podziemnych i powierzchniowych, powietrza atmosferycznego, klimatu akustycznego czy promieniowania elektromagnetycznego), co nie daje pełnego obrazu sytuacji.

Pozostałe wskaźniki są wskaźnikami, dla których wartości można określić systematycznie co roku, co daje pełen obraz zmian zachodzących na terenie Gminy Raszyn.

Proponuje się, aby ocena wskaźnikowa w przyszłej aktualizacji POŚ dotyczyła z osobna poszczególnych komponentów środowiska i mogła podlegać modyfikacji w miarę rozwoju Gminy, przy jednoczesnym zachowaniu powiązań ze wskaźnikami z lat poprzednich.

Reasumując, działania podjęte w latach 2010 - 2013, wpisują się one w założenia i cele wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Raszyn i należy ocenić je jako pozytywne. Ocena pełna co do stopnia poprawy stanu środowiska w Gminie, wymaga jednakże dłuższego przedziału czasu oraz dalszych działań inwestycyjnych.

SPIS TABEL

Tabela 1. Działania zrealizowane na terenie Gminy Raszyn w latach 2010 – 2013 w ramach realizacji celu I i VIII Programu Ochrony	6
Tabela 2. Działania zrealizowane na terenie Gminy Raszyn w latach 2010 – 2013 w ramach realizacji celu II Programu Ochrony Środowiska	11
Tabela 3. Działania zrealizowane na terenie Gminy Raszyn w latach 2010 – 2013 w ramach realizacji celu III Programu Ochrony Środowiska	12
Tabela 4. . Działania zrealizowane na terenie Gminy Raszyn w latach 2010 – 2013 w ramach realizacji celu V Programu Ochrony Środowiska.....	18
Tabela 5. Działania zrealizowane na terenie Gminy Raszyn w latach 2010 – 2013 w ramach realizacji celu VI i VII Programu Ochrony Środowiska	19
Tabela 6. Działania zrealizowane na terenie Gminy Raszyn w latach 2010 – 2013 w ramach realizacji celu IX Programu Ochrony Środowiska.....	19
Tabela 7. Działania zrealizowane na terenie Gminy Raszyn w latach 2010 – 2013 w ramach realizacji celu X Programu Ochrony Środowiska.....	20
Tabela 8. Ocena realizacji Programu Ochrony Środowiska - podsumowanie wskaźników.....	25

WYKORZYSTANE MATERIAŁY I OPRACOWANIA**Wybrane akty prawne i materiały**

stan prawny na kwiecień 2015 r.

Regulacje prawne w zakresie ochrony środowiska zawarte są w wielu ustawach i aktach wykonawczych (rozporządzeniach). Do najważniejszych z nich, w kontekście realizacji niniejszego Raportu, należy zaliczyć:

- ustawa z dn. 27.04.2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2013 poz. 1232 ze zm.),
- ustawa z dn. 03.10.2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2013 poz. 1235),
- ustawa z dn. 08.03.1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. 2013 poz. 594 ze zm.).

Materiały w posiadaniu Urzędu Gminy Raszyn:

- sprawozdania z wykonania budżetu Gminy Raszyn za lata 2010, 2011, 2012 i 2013,
- decyzje, pozwolenia, umowy, raporty i sprawozdania ilościowe, opracowania, statystyki, uchwały.

Inne źródła danych:

- PSSE w Pruszkowie,
- GIOS - www.gios.gov.pl,
- WIOŚ - www.wios.warszawa.pl,
- GUS - www.stat.gov.pl/gus.

Oznaczenia skrótów:

art. – artykuł
b.d. – brak danych
BaP – benzo (a) piren
CO – tlenek węgla
CO₂ – dwutlenek węgla
CH₄ - metan
dot. - dotyczy
Dz. U. – Dziennik Ustaw
GDOŚ – Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
GIOŚ – Główna Inspekcja Ochrony Środowiska
GUS – Główny Urząd Statystyczny
ha – hektar
JCWPd – Jednolita Część Wód Podziemnych
km – kilometr
m – metr
m. – miejscowość

Mg – Megagram (tona)
NO – tlenek azotu
np. - na przykład
O₂ - tlen
os. - osoba
PM10 – pył zawieszony o średnicy 10 mm
POŚ – Program Ochrony Środowiska
poz. – pozycja
PSSE – Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna
szt. – sztuka
ul. – ulica
UM – Urząd Miasta
WFOŚiGW – Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
WIOŚ – Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska
z dn. – z dnia
ze zm. – ze zmianami